

Communicatie rondom PIP N2000 De Wieden2

(januari 2025)

Deze notitie bestaat uit 2 delen. In het eerste deel worden de communicatieactiviteiten genoemd die tijdens de planuitwerking hebben plaatsgevonden (2020 t/m 2024). In het tweede deel wordt het communicatieplan voor de realisatiefase weergegeven.

1. Communicatieoverzicht planuitwerking N2000 De Wieden2

Nieuwsbrieven

Het gebied is geïnformeerd middels meerdere nieuwsbrieven. Deze nieuwsbrieven werden ook op de provinciale website geplaatst.

Informatie- / Inloopbijeenkomsten

Lopende de planuitwerking zijn er in het gebied meerdere informatiebijeenkomsten en inloopbijeenkomsten gehouden. Het initiatief hiervoor lag bij het project. De bijeenkomsten waren meestal gekoppeld aan mijlpalen in de planuitwerking zoals de ter inzage legging. De grondeigenaren en omwonenden werden persoonlijke via een brief uitgenodigd voor deze bijeenkomsten. De opkomst was goed.

02-03-2020	Informatiebijeenkomst te Dwarsgracht, deelgebied Polder Giethoorn
03-03-2020	Informatiebijeenkomst te Wanneperveen, deelgebieden Doosje, Beukers en Zwartsluis
27-10-2021	Informatiebijeenkomst met uitleg 'GIS App Wieden' te Wanneperveen
16-03-2022	Bijeenkomst met eigenaren omliggende landbouwgronden Polder Giethoorn te Dwarsgracht
23-05-2022	Afsluiting/terugkoppeling resultaten meedenksessies te Dwarsgracht
15-11-2023	Inloopbijeenkomst te Giethoorn, deelgebied Polder Giethoorn (ter inzage legging Ontwerp PIP)
16-11-2023	Inloopbijeenkomst te Zwartsluis, deelgebieden Doosje, Beukers en Zwartsluis (ter inzage legging Ontwerp PIP)
13-12-2023	Bijeenkomst met eigenaren omliggende landbouwgronden Polder Giethoorn te Dwarsgracht
25-09-2024	Bijeenkomst met eigenaren omliggende landbouwgronden Polder Giethoorn te Dwarsgracht
27-01-2025	bezoek Von Martels aan omwonenden Polder Giethoorn n.a.v. zienswijze

Meedenksessies

Kort na de start van de planuitwerking konden er vanwege de coronamaatregelen geen fysieke bijeenkomsten worden gehouden. Dat betekende dat er geen meedenksessie konden worden gehouden om samen met bewoners mee te denken over de inrichting van de deelgebieden. Als alternatief is daarom aan de direct omwonenden per post een blanco kaart van het deelgebied toegestuurd. In de begeleidende brief is de bewoners gevraagd hun ideeën en aandachtspunten op de kaart aan te geven en deze terug te sturen. Later is dit nog eens herhaalt met een kaart waarop al een eerste inrichtingsschets was aangegeven. Als alternatief was deze invulling zinvol. Wel mist het de interactie van een fysieke sessie.

Ter inzage legging Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD)

In de periode van 1 december 2020 tot en met 11 januari 2021 heeft de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) ter inzage gelegen. Alle belanghebbenden zijn via een persoonlijke brief hiervan op de hoogte gesteld. Daarnaast is de ter inzage leggingen via een advertentie in de plaatselijke

krant aangekondigd en op de website van de provincie en de gemeenten Steenwijkerland en Zwartewaterland geplaatst.

Vanwege de coronamaatregelen is er geen informatiebijeenkomst gehouden

Vertrouwenspersoon

Bij de start van het project is besloten om een vertrouwenspersoon aan te stellen.

Met alle eigenaren en langjarige pachters in de deelgebieden is minimaal één gesprek gevoerd. Met een aantal zijn meerdere gesprekken gevoerd.

Het gebied heeft dit als zeer positief ervaren omdat ze zo op een laagdrempelige manier geïnformeerd werden maar ook om zo hun verhaal kwijt te kunnen.

Telefoon- / Keukentafelgesprekken

Tijdens het project hebben eigenaren en belanghebbenden regelmatig aangegeven dat ze graag eens bijgepraat wilden worden of geïnformeerd wilden worden over een specifiek iets. Voor een deel kon dit telefonisch gebeuren. Maar ook regelmatig werd een afspraak gemaakt en is thuis aan de keukentafel doorgesproken. Meestal door de projectleider of technisch manager van het project.

In de periode van december 2022 t/m april 2023 zijn alle omwonenden en eigenaren van omliggende landbouwgronden bezocht. Aan de hand van de inrichtingskaart is uitgelegd welke maatregelen opgenomen zijn in het Inrichtingsplan. Ook is ingegaan op mogelijke (hydrologische) effecten. Dit is gedaan om hen als meest betrokken bewoners te informeren voordat het plan ter inzage wordt gelegd. Dit is als erg positief ervaren. (één omwonende gaf aan geen bezoek te willen ontvangen)

Informatiebijeenkomsten ter inzage legging Ontwerp PIP

Tijdens de ter inzage periode van het Ontwerp PIP (9 november tot en met 20 december 2024) zijn een tweetal inloopbijeenkomsten gehouden. Deze waren op 15 november in Giethoorn voor deelgebied Polder Giethoorn en op 16 november in Zwartsluis voor de deelgebieden Doosje, Beukers en Zwartsluis. Beide bijeenkomsten zijn goed bezocht.

Overig

- 2 september 2021: Werkbezoek leden Provinciale Staten te Belt-Schutsloot. De leden van Provinciale Staten zijn uitgenodigd voor een werkbezoek in De Wieden. Na een presentatie over de opgave en werkwijze van het project was er een excursie per bus in het gebied.
- 17 oktober 2023: Informeren gemeenteraad Steenwijkerland over Ontwerp PIP.
- 30 oktober 2023: Informeren gemeenteraad Zwartewaterland over Ontwerp PIP.

2. Communicatieplan uitvoering N2000 De Wieden 2

Aanleiding

Het goed communiceren met betrokken partijen in en om het gebied is van essentieel belang in een gebiedsproces. Net als tijdens de planvorming wil de projectorganisatie ook tijdens de uitvoering op een consistente en beheerste wijze omgaan met het communicatieproces. Bij de start van een realisatiefase wordt veelal nagedacht op welke manier de omgeving wordt betrokken bij de uitvoering van de maatregelen. Met als doel helder te communiceren over eventuele overlast en in het algemeen te streven naar een reëel beeld rondom het werk in uitvoering.

In dit communicatieplan wordt vooral ingegaan op de publiekscommunicatie van het projectteam die plaatsvindt tijdens de detaillerings- en voorbereidingsfase en met name de communicatieaanpak richting de ondernemers/agrariërs en grondeigenaren. Het plan focust minder op de communicatie die zal moeten plaatsvinden over 'werk in uitvoering', iets wat met name de aangenomen aannemer zal moeten doen. Wel vormt dit communicatieplan de kaders voor toekomstige communicatie over bouwwerkzaamheden. Na gunning van de opdracht aan een aannemer zal op basis van dit communicatieplan gezamenlijk met de betreffende aannemer worden gewerkt aan het bouwcommunicatieplan.

In de afgelopen jaren zijn de te treffen maatregelen aan de grondeigenaren toegelicht. Daarnaast wordt er hard gewerkt om overeenstemming te krijgen over mitigatie of compensatie voor de effecten van de maatregelen op percelen en eigendommen van grondeigenaren. Desondanks heerst er terughoudendheid ten opzichte van de maatregelen en de mogelijke effecten die deze met zich brengen, maar ook de onderzoeksresultaten en effecten die wel of niet betrekking hebben tot het grondgebruik van eigendommen.

De verwachting is dat deze reactie niet volledig (met een communicatieplan) is weg te nemen, maar dat met een geïntensiveerde omgevingsbenadering wel tegemoet kan worden gekomen aan de behoefte van contact en verduidelijking en transparantie over de aanpak en maatregelen.

Communicatiedoelen

'Het organiseren van duidelijke communicatielijnen waarbij het gebied, de grondeigenaren en agrariërs/ondernemers doorlopend worden geïnformeerd over de stand van zaken van het project en de uitvoering van de werkzaamheden.'

De doelgroep weet voor aanvang van de start van de werkzaamheden welke herstelmaatregel in de bestaande natuur worden uitgevoerd, welk gevolg dit heeft op zijn eigendommen en welk doel het dient. Ook heeft deze doelgroep een helder en duidelijk antwoord gekregen op de vraag wat het nemen van deze maatregel voor henzelf betekent en heeft de doelgroep inzicht in de mitigatie of compensatie (geld of grond) die hen door de provincie wordt geboden. Deze doelgroep wordt actief en periodiek benaderd en weet bij wie ze terecht kunnen.

We hebben een aantal specifieke doelen die we met onze communicatie willen bereiken:

- **Opbouwen van vertrouwen:** eerlijke en consistente communicatie en het nakomen van beloften.
- **Verminderen van onzekerheid:** creëren van duidelijkheid over maatregelen, proces, impact en mitigatie (zowel financieel als middels compensatiegrond).
- **Verwachtingsmanagement:** realistische verwachtingen over de voortgang, de impact en mitigatie op individueel perceel.
- **Creëren van begrip:** de boodschap is niet altijd leuk, maar als deze empathisch wordt gebracht, met aandacht voor de menselijke maat, ontstaat er ook meer begrip.
- **Benadrukken van ondersteuning:** we benaderen de omgeving actief, maar zijn ook vindbaar, toegankelijk en bereikbaar.

Doelgroepen

Primaire doelgroep

De projectcommunicatie richt zich in eerste instantie op de betrokkenen, de ondernemers en agrariërs en grondeigenaren die geraakt worden door de effecten van de maatregelen. Dat vertaalt zich in de volgende primaire doelgroep:

- Grondgebruikers
- Grondeigenaren
- Agrariërs
- Direct omwonenden
- Huiseigenaren

Secundaire doelgroep

De secundaire doelgroep weet, in de gebieden waar zij bij betrokken is, in hoofdlijnen welke maatregelen in de bestaande natuur worden uitgevoerd, welke gevolgen deze maatregelen hebben en welk doel het dient. Denk daarbij aan:

- Overige omwonenden
- Inwoners van omliggende dorpen en steden
- Recreatieverenigingen
- Belangenvertegenwoordigers
- Vrijwilligers (IVN, Nastuurmonumenten, soorten werkgroepen en cultuurhistorische verenigingen)
- Passanten (o.a. toeristen)

Communicatiestrategie

In de communicatiestrategie wordt vastgesteld welke doelgroep moet worden bereikt en welke boodschap wordt overgebracht. Daarnaast stelt de communicatiestrategie vast hoe en op welke momenten de doelgroep wordt bereikt. Hoe gaan 'we' het doen en met welke middelen en kanalen?

Het projectteam is voor iedereen toegankelijk en de contactgegevens van de omgevingsmanager staan altijd vermeld op de nieuwsbrief. Met regelmaat laten we van ons horen. 'We' zijn net zozeer onderdeel van de omgeving. Het projectteam en de gebiedspartners trekken daarom samen op in de communicatie.

We streven naar balans tussen procesinformatie, inhoudelijke informatie en beleavingsaspecten. Procesinformatie is open en zo volledig mogelijk, waarbij we jargon vermijden. Inhoudelijke informatie beschrijft op een heldere en duidelijke manier de maatregelen en gevolgen voor de bedrijfsvoering, het omringende landschap en natuur. De informatie over de beleving betreft de projecthistorie, cultuurhistorie, landschap en natuur in tekst en beeld. Daarbij wordt rekening gehouden met de cultuur en het karakter van de mensen uit De Wieden en Weerribben, en de historische ontwikkelingen zoals herindelingen en ruilverkavelingen.

Contactmomenten op maat

Maatwerk is noodzakelijk om belangen van agrariërs, ondernemers, grondeigenaren en omwonenden te dienen. De communicatiebehoefte van agrariërs en (grond- of huis)eigenaren die direct worden geraakt in hun bedrijfsvoering of eigendom is anders dan die van omwonenden of inwoners. En ook anders dan de communicatiebehoefte van onze bestuurlijke partners. Om aan te sluiten bij de communicatiebehoefte van iedere doelgroep wordt hierover doorgevraagd en stellen we gezamenlijk een nieuw contactmoment- of momenten vast en vragen we expliciet naar eventuele informatiebehoefte.

Onzekerheid

Een gebiedsproces betekent onderhandelen en compromissen sluiten op het niveau van de verschillende belangen die bijdragen aan ons algemene belang. Maar wat goed is voor velen, pakt ongelukkig uit voor enkelen. Onderdeel van het gebiedsproces is dan ook om voor diegenen die benadeeld worden een goede oplossing te zoeken. Die oplossingen brengen voor degenen die het betreft onzekerheid met zich mee. Werkt het waterdicht maken van de kelder wel goed genoeg?

Wordt mijn land niet alsnog te nat? Maar ook verandering, wanneer de oplossing wordt gevonden in anders of elders boeren.

Menselijke maat

Niet iedereen zal tevreden zijn over de maatregelen of de boodschap die we brengen, maar dat staat de menselijke maat niet in de weg. In de communicatie met grondeigenaren en agrariërs zal het projectteam de menselijke maat als volgt invullen:

- We luisteren veel. Op die manier is er aandacht voor de individuele situaties (en de menselijke maat).
- We zoeken naar de verbinding. Wat bindt ons, is er een gezamenlijk probleem?
- We scheppen tegelijk heldere verwachtingen en doelen: we moeten het gebied vernatten.
- We geven waar dat kan vrijheid: als we maatregelen bij u moeten treffen, dan kiest u zelf de oplossing die het beste bij u past.
- We bieden hulp.

Kernwaarden

In lijn met de overkoepelende communicatiestrategie van de Ontwikkelopgave Natura 2000 en in lijn met de wijze waarop de Samen Werkt Beter-partners communiceren met de omgeving, haar bezoekers/vrijwilligers en achterban, zijn de volgende kernwaarden benoemd:

- Samen: samen communiceren we dezelfde boodschap.
- Transparant: we zijn open en eerlijk in onze communicatie.
- Direct duidelijk: we gebruiken in onze communicatie begrijpelijke taal en maken hierbij zoveel mogelijk gebruik van beeld.
- Beleving: we maken gebruik van beelden om woorden te laten beleven en zorgen voor een letterlijke beleving van het gebied en de maatregelen.
- Zorgvuldig: zowel de manier waarop we communiceren (juiste persoon, juiste moment, juiste boodschap) als de inhoud van de communicatieboodschap (zorgvuldig omgaan met de betrokken eigenaren, de omwonenden, de bezoekers en de natuur).

Deze kernwaarden en de gevoeligheden in het gebiedsproces maken dat we er samen voor zorgen dat er maatwerk en balans in de communicatie is.

Participatie

Binnen de Natura 2000-ontwikkelopgave staat het behalen van de wettelijke natuurdoelen centraal. Deze doelen zijn door Europa vastgelegd en moeten door Nederland worden gehaald. Dit betekent dat er beperkte ruimte is voor maatwerk of afwijkingen.

Hoewel we waarde hechten aan participatie en het betrekken van omwonenden en andere belanghebbenden, is er van participatie volgens de participatievisie in De Wieden2 geen sprake. In de communicatie wordt wel ingezet op het zo goed mogelijk informeren en betrekken van agrariërs, grondeigenaren en omwonenden. Niet alleen door brede en tijdige gebiedscommunicatie maar ook door maatwerk te leveren met een gerichte, persoonlijke communicatie en benadering.

We streven ernaar om in dialoog te blijven en zoveel mogelijk rekening te houden met lokale belangen en zorgen binnen de kaders van de natuurdoelen.

Communicatiemiddelen

Keukentafelgesprekken

Keukentafelgesprekken zijn bedoeld voor direct betrokkenen en grondeigenaren die zijn/worden geraakt door het project. Met vrijwel alle grondeigenaren die worden getroffen door het project zijn keukentafelgesprekken gevoerd. Zowel het projectteam als de betrokkene kan het initiatief nemen voor een keukentafelgesprek. Onderwerpen kunnen zowel projectbreed als persoonlijk zijn. Te denken valt aan voortgang in het project qua ontwerp en uitvoering of gesprekken over de mitigerende maatregelen.

Keukentafelgesprekken vinden doorlopend plaats en zijn uitermate geschikt voor het toepassen van de 'menselijke maat'. Tijdens de keukentafelgesprekken zal standaard de individuele behoefte van

de contactmomenten besproken worden door expliciet te vragen op welke manier en frequentie de grondeigenaar geïnformeerd wil worden.

Nieuwsbrief/Nieuwsflits

Elke kwartaal sturen we een digitale nieuwsbrief uit voor stakeholders om hen op de hoogte te houden over de voortgang van het project en de planning. Ook de nieuwsbrieven van onze partners zetten we daar waar mogelijk in. De nieuwsbrief/nieuwsflits is bedoeld voor het overbrengen van informatie over de voortgang, de stand van zaken zoals mijlpalen en inhoudelijke uitwerking van het project. Daarbij wordt de tekst altijd geschreven vanuit de invalshoek van de ontvanger: wat is voor hem/haar interessant om te weten?

Inloopbijeenkomsten en veldbezoeken

We organiseren bij mijlpalen informatiebijeenkomsten en veldbezoeken om omwonenden en overige belangstellenden op de hoogte te houden over en te betrekken bij het gebiedsproces. Er kan dan laagdrempelig in een informele sfeer met de provincie en de gebiedspartners gesproken worden.

Website

Meer informatie over het gebied is te vinden op de website van de provincie. Daar communiceren we over welke doelen we willen behalen m.b.t. natuurherstel en welke maatregelen daarvoor getroffen moeten. Daarnaast besteden we aandacht aan de actualiteit in het project, welke stappen we nemen en wat er op de planning staat. De website van onze partners kunnen waar mogelijk doorlinken naar de website van de provincie, zodat overal de actuele informatie beschikbaar is.

Pers en media

Via lokale/regionale pers houden we de omgeving op de hoogte van mijlpalen. Dit wordt altijd eerst onderling met de partners afgestemd. Ook bij persvragen wordt eerst onderling afgestemd.

Omgevingsmanagement

Wij willen voor belanghebbenden altijd benaderbaar en aanspreekbaar zijn voor iedereen. Daarom is er een vast contactpersoon om mee in gesprek te gaan. Daarnaast houden we goed de vragen, klachten en meldingen bij die binnenkomen. Er is een algemeen e-mailadres voor het project (wieden.weerribben@overijssel.nl), zodat er één duidelijk loket is waar mensen terecht kunnen.

Maatwerk individuele communicatiebehoefte

Er wordt maatwerk geleverd door aan te sluiten bij individuele behoefte voor frequentie van contactmomenten. Dit doen we door te vragen naar waar de behoefte ligt tijdens communicatiemomenten.